

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 19. sušca 1875.

List 12.

Koledar za naslednji teden.

Sušec. — Marc.

21. Nedelja VI v postu ali *Cvetna nedelja*. Evangelij: „Jezus jezdi v Jeruzalem“. (Mat. 21.) — Sv. *Benedikt*, opat in začetnik benediktinskega reda. † l. 543.

22. Ponedeljek. Sv. *Katarina Švedska*, deviška vdova, je bila hči pobožnega Ulfa, kneza v Nericii na Švedskem, in svete Brigite, zavoljo množega božjega razodevanja sloveče matere. Katarina ja bila kaj čudovito dete, ki ni hotlo prejemati hrane od razuzdane dojnice, od svoje matere in družih poštenih žen pa rada. Nje sveta mati jo je dala pobožni opatinji v izrejo in nauk. Hudobni duh, sovražnik vsega dobrega, je Katarinico s toliko močjo iz posteljice vergel na tla, da je napol mrtva obležala. Slišal se je glas: „O kako rad bi jo bil ubil, ko bi bil Bog dopustil!“ Katarina odraste in iz pokoršine do svojega očeta se omoži z imenitnim in pobožnim mladenčcem Egardom. Dogovorila pa sta se bila in sklenila na Katarinin svet, da bota živele v devištvu kakor brat in sestra. To sveto obljubo vedne čistosti sta s prejemo svetih zakramentov poterdila, ohranila pa jo s čuvanjem nad notranjim sovražnikom čistega življenja ter s krotanjem poželjivosti. Dolgo v noč sta molila, se postila, na golih tléh malo časa počivala. Karol, Katarinin brat, njima to ostrost očita, ter jo prenapeto in abotno imenuje; ona dva pa to očitjanje mirno poslušata, in pri svojem sklepu ostane. Kolikor bolj svojo počutnost križata, toliko bolj gori v njima ljubezen Božja.

Kmalo po poroki umerje Katarini oče Ulfo, mati Brigita pa gre na Božje povelje v Rim. Tri leta po tem se v Katarini vname goreča želja v Rim popotovati k svoji materi. Mož Egard ji dovoli, brat Karol pa ji brani, in še svojemu svaku Egardu v poslanem pismu s smertjo žuga, če pustí Katarino iz dežele. Katarina gre s tem pismom k svojemu pobožnemu stricu, in ta jo poterdí v njenem sklepu, in jo tudi zagotovi, da bode Karolnovo žuganje v nič djal. Katarina utolažena gre na pot. V Rimu iše svojo mater osem dni, in jo poslednjič najde v samostanu. O s kolikim veseljem se pozdravite! Nekaj tednov ostane pri materi in obiskuje cerkve v Rimu. Napravljja se domu k svojemu ljubljenuemu možu, mati pa ji po Božjem razodenju pové, da je mož umerl. Njena žalost po tako bogoljubnem možu je bila velika.

Katarina močno želi verniti se v svojo domačijo, bila pa je v spanji od Matere Božje opominjana, da naj pri svoji materi ostane, in se njenemu vodstvu popolnoma izroči. Birgita hvali Boga, da je nagnil njeno hčer pri nji ostati. Pod pokoršino matere in spovednika hitro

raste v vsih imenitnih čednostih, še posebno častitjivo pa sije njena deviška čistost. Mlada deviška vdova je imela veliko snubačev v Rimu, pa vsim se odpové iz goreče ljubezni do Kristusa. Neki mogočen grof sklene jo celo s silo odpeljati. Zvé, da je Katarina šla z nekterimi gospémi na božjo pot v cerkev sv. Boštjana zunaj mesta in gre s svojimi hlapci v prežo. Katarina se verne, in uni planejo iz zatišja, da bi jo ugrabili; pa ravno ta trenutek skoči jelen memo njih, in jih tako zmoti, da jim Katarina lahko uide. Katarina domu pride, in njena mati, ki je v duhu vidila nevarnost, ji reče: „O češen bodi jelen, ki te je danes otél iz rok tvojih sovražnikov“. Posihmal Katarina iz previdnosti hodi le v bližnje cerkve.

Praznik svetega Lorenca reče Birgita svoji hčeri, naj jo spremlja na božjo pot v cerkev sv. Lorenca; Katarina pomišljuje zavoljo grofa. Birgita pa ji pravi: Upam, da te bo Bog rešil iz sleherne nevarnosti. Katarina vboga mater in gre z njo. Grof ji gre zjutraj zgodaj — še pri temi — s svojimi ljudmi v prežo. Pa čakajo in čakajo, da se vsi naveličajo. Nekdo izmed njegovih reče grofu: „Vernimo se domu, je že mogla memo oditi, ker je solnce že visoko“. Grof še le zdaj zapazi, da je slep, in spozná kazen Božjo. „Peljite me, reče svojim, v cerkev sv. Lorenca, da služabnica Božja za me móli in mi od Gospoda odpušenje sprosi. V cerkvi sv. Lorenca ji pade grof k nogam, jo jokaje vpričo ljudstva prosi za odpušenje in priprošnjo pri Bogu, ter ji terdno obljubi, da ne bo nikdar več kaj nepokoja delal, temuč jo še le vsacega tacega napada varoval. Mati in hči goreče molite, in grof zadobi pogled, pa tudi svojo obljubo vestno dopolnjuje. To pripoveduje papež Urban V sam.

Katarina spremlja svojo mater tudi v Jeruzalem, ter svete kraje z vso mogočo pobožnostjo obiskujete. Sv. Birgita začne bolehati, toraj se kmalo vernete v Rim. Katarina streže svoji materi v njeni hudi boleznici celo letu, in ji zatisne oči 23. mal. serp. 1373. Britka je bila njena žalost, pa to zgubo, vsa v voljo Božjo vdana, je voljno prenašala. Katarina pelje ostanke svoje matere skozi Nemčijo na Švedsko v Vadstanski samostan, ki ga je bila Birgita ustanovila, in tam je bila pokopana. Katarina ostane v tem samostanu, nune si jo izvolijo za svojo prednico.

Na grobu sv. Birgite se je mnogo čudežev zgodilo, zato je bila splošnja želja, da bi bila Birgita očitno svetnikom prišteta. Katarina je bila v Rim poslana, da bi posvečenje svoje matere pospeševala. Papež so jo s častjo sprejeli. Preiskava junaških čednost in čudežev sv. Birgite je pet let terpela. Ta čas je Katarina v Rimu bolnike obiskavala, tolažila, z milošnjo podperala in veliko ljudi čudovito ozdravljala, tudi je mno-

gim nespokornim, terdovratnim grešnikom spreobrnjenje sprožila. Vse je bilo lepo vravnano, da bode Birgita svetnikom prišteta, in Katarina se je domú v samostan vernila; 22. sušca 1381 je v Gospodu zaspala. Ob njeni smerti se je nad samostanom lepa zvezda prikazala, ki je noč in dan svetila, med sveto mašo v cerkvi nad rakvo (trugo) stala, in ko so jo v jamo pogreznili, je zvezda zginila.

Sv. Katarina zgled prave ponižnosti: Svoje lastne hvale ni mogla terpeti, rekla je: „Če ste kaj dobrega po meni prejeli, dajte Bogu čast in hvalo; jaz sem le grešna dekla Gospodova“. — Lahkoživcem, ki so jo zavoljo njenega ostrega življenja grajali, je rekla: „Svet marsikaj imenuje prenapeto in abotno, kar pa je pred Bogom drago“.

23. **Torek.** Sv. *Liberat*, zdravnik, njegova žena, njegova sinova in tovarši, ki so jih Vandali v Afriki okoli leta 494 pokončali.

24. **Sreda.** Sv. *Gabrijel* — Moč Božja — veliki angelj, je izmed angeljev naj višjega reda, ki ga je Bog pošiljal, da je oznanjeval včlovečenje N. G. J. Kr.

25. **Četertek veliki.** Oznanjenje včlovečenja Sina Božjega *Devici Mariji*. **Zapovedan praznik.**

26. **Petek veliki.** Sv. *Ludger* škof in apostelj na Saksonskem, spozn. † 809.

27. **Sabota velika.** Sv. *Rupert* škof v Solnogradu (Salzburgu), spozn., je sveto vero oznanjeval po Parskem, Solnograjskem in Korčakem. † 27. sušca 627.

Za sveto leto.

(Dalje.)

5. Knez in škof *Sekovski* je dal za sv. leto pastirski list, ki ga je samo usmiljena in očetovska ljubezen, ki je ves ginljiv in napolnjen s pojasnili, spodbudki in poduki.

To pot, pričanja vikši pastir, Vam imam oznaniti velik milostni čas, kakoršnega že pol stoletja ni bilo več: veliko vesoljno sveto leto! V resnici neskončna je očetovska skerblijivost Božja za naše večno zveličanje! Kakor sami z britkostjo že več lèt vidite, se brezbožnost in nejevera bolj in bolj šopiri in iše si očitno priznanje in pravico priboriti; in tisti, ki so naj več storili k potrenju ali zatrenju Cerkve, bogoljubnega življenja, keršanske izreje, tisti štejejo na to, da bi se kakor naj večji ljudski osrečevalci sedanjega stoletja preslavljali, ko vendar s svojim bogoskrunskim početjem le blagoslov Božji odganjajo in šibe pravice božje priklicujejo na zemljo nad dežele, narode in kraljestva. In v resnici se je blagoslov Božji bolj in bolj oddmaknil od nas, in šibe božje z vedno večji ostrostjo nad nas prihajajo. In vendar je vse to veliko več pričevanje očetovskega usmiljenja, kakor pa strahujoče pravice Božje. *Zakaj gorje tistim posameznim ljudem in tistim celim narodom, ki jih Bog v njih pregrehab v miru pusti hoditi po potih časne sreče, kakor bogatina v evangeliju, da se potem neprevidoma, po nespokorni smerti pogreznijo v nezmerno nadlogo na vse večne čase! Tako prebijejo svoje dni v dobroživnosti, toda v enem trenutku so pahnjeni doli v pekel (Job. 21, 7—15).* Nasproti pa blagor tistim, ktere Gospod še v času usmiljenja z zveličavnim strahovanjem na potu njih hudodelstev ustavi in k spreobrnjenju priganja, kakor zgubljenega sina. Kolika milost, da je Bog tega zbezanega reveža z očetovsko ostrostjo še o pravem času od večnega pogubljenja odvernil in ga je pripeljal k spreobrnjenju in k večnemu zveličanju!

Lejte pa, preljubi, nam hoče Bog podeliti še večji milost s svetim letom! Tukaj Gospod ne prihaja s šibo, da bi nas k zveličanju gonil, temuč v tem velikem času milosti šibo na stran dene in prihaja s svojo naj slajši dobroto, da bi nas izpeljal iz greha k pravi sreči itd.

Vikši pastir zatim podaja kratke nauke o sv. letu, ki naj jih tukaj še bolj ob kratkem posnamemo.

V sv. letu ste ločiti dve reči: milostni čas sv. leta, in pa odpustek. Pervo je, da Bog deli prav posebne milosti, dobrote posebnim ljudem in za vesoljno Cerkve, s čimur se veliko hudega odverne in veliko dobrega stori. Grešniki dobé veliko moč za spreobrnjenje, pravični pa k rasti v dobrem. Sveta Cerkve daje k temu poseben navod, sodjanje in prilajševanje, da naj bi vsi vèrniki ponudene milosti sprejeli in si sad v resnici pridobili. Vèrniki morajo pa k temu sodelati, pripomoči. Torej opominjajo sv. Oče: „Poslednjič se ober-nemo s svojo besedo k vam, vsi sinovi katoliške Cerkve. (Gl. encikliko, „Danica“ št. 9, str. 66.)

Drugo je veliki popolnoma odpustek, kteri se s toliko večji polnostjo zadobi, kolikor bolj popolnoma se kdo poprime milostnega časa sv. leta ter si ga v korist obrača. — Zamore se odpustek dobiti le en samkrat ali zase, ali pa za duše v vicah. Ob enem pa ostanejo tudi vsi drugi odpustki, ki so o družih jubilejih (svetih letih) jenjali. Le samo tisti jubilejski odpustek, ki je bil razpisan l. 1869 zavolj vesoljnega cerkvenega zbora in je terpel do zdaj, je sedaj nehal.

Pogoji za dobljenje odpustka so zdaj voljniji kakor pri družih jubilejih. Sv. Oče so postavili: vredno prejetje zakramentov sv. pokore in sv. R. Telesa, pobožno obiskanje štirih cerkev petnajstkrat, in bogoljubno molitev v papežev namen pri tih obiskovanjih.

To pastirnica bolj natanko določuje in pojasnuje za sekovsko škofijo. a) Sv. leto se tam prične velikonočno nedeljo z zvonenjem in veliki ponedeljek z Božjo službo, s pridigami, z izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. b) Spoved in Obhajilo se opravi kadar je med letom. Velikonočna spoved in Obhajilo (ki je že tako po cerkveni zapovedi vsim vernikom zapovedana) pa ne more ob enem veljati za sv. leto, temuč za sv. leto se mora posebej opraviti. c) Določuje cerkve za obiskovanje; zunaj Gradca to prepušča prednikom dušnega pastirstva. Kjer ni toliko cerkev v primerni daljavi, je zadosti, da se določite k domači cerkvi še dve, ali ena, ali v sili tudi samo domača cerkev. d) Kar tiče obiskovanje cerkev, je vediti, da cerkve se morajo obiskati o petnajstih različnih dnevih, vse eno, če zaporedoma ali ne zaporedoma; vsak dan obiskovanje se morajo obiskati vse zaznamnjane cerkve (ti dnevi se smejo šteti ali od polnoči do polnoči, ali pa po cerkveno od večerničnega časa enega, do mraka družega dneva; tam, kjer je določenih manj cerkev kot štiri, se mora ena ali druga cerkev več kot enkrat tisti dan obiskati, zakaj tisti dnevi, ob kterih se manj kot štirkokrat cerkveno obiskanje opravi, k zadobljenju odpustka nimajo veljave. Kjer n. pr. je ena sama cerkev določena (namesto štirih), je sicer dosti, da se le enkrat tje gre, vendar pa se mora cerkev štirkokrat obiskati, to je, iz cerkve iti, če tudi le za kratek čas, in jo zopet obiskati, da se šte-vilo dopolni.

V vsaki dušnopastirski srenji zapovedujejo škof za svojo škofijo za obiskovanje cerkev tri procesije, ki naj se dvakrat opravijo v sv. letu, da se morejo vsi po trikrat vdeležiti. Vdeleženje pri vsaki procesiji velja za pet dni; kdor se tedaj treh procesij vdeleži, zadosti vsim obiskovanjem vsih 15 dni. Kdor se n. pr. le ene procesije vdeleži, mu ostane še 10 dni, kdor pa samo dveh, mu ostane še 5 dni cerkvenih obiskovanj. Verni-

kom je na voljo pušeno obiskovati cerkve posebej, ali v procesijah.

K tem procesijam se verniki snidejo v glavni cerkvi, tam je sv. maša, potem se opravijo molitve za odpustek, ter se gre v obhodu k drugim cerkvam. Po poti se moli na glas rožni venec (roženkranc). Poslednjič se verne procesija nazaj v prvo cerkev, se opravijo molitve za odpustek, sklepna molitev, in poslednjič se dá blagoslov s sv. R. Telesom.

Ni zapovedana posebej določena molitev za odpustek pri obiskovanju cerkvá. Ako se moli vsakikrat pet „očenašev, čišena Marij in čast bodi“, se zadosti. — Priporočujejo in pri procesijah ukazujejo pa za svojo škofijo moliti molitve po bukvicah, ki jih bodo škof na svilo dali.

(Dalje nasl.)

Pastirski list škofa Paderbornskega.

(O prihodu iz pruske ječe.)

(Dalje.)

3. Druga poglobitna dolžnost je, da s srcem sprejmemo besedo Jezusa Kristusa, t. j. resnice, ki jih je učil, in da jih terdno verujemo, če hočemo, da se imenovana želja božjega serca Jezusovega nad nami spolni.

Preljubi moji verniki, ne vem, če mi bo mogoče in kdaj mi bo mogoče vam zopet pisati pastirski list. Ker se pa valovi gerdega brezbožništva, zemljemolstva (materijalizma) in krivoverskih zmót zmeraj bolj narašajo in se od vseh strani vedno močnejše na nas valé, se mi zdi potrebno vam v kratkem spregledu pred oči postaviti versko (dogmatično) natanko določeni nauk Kristusov, katerega mora pravoverni kristjan na podlagi nespodmakljivih razlag in določil nezmotljivega cerkvenega učenja terdno verovati kot pravi in božji nauk Jezusa Kristusa. To se mi zato potrebno zdi, da bodete pri toliki zmešnjavi vedno družih vsakdanjih misel vedili na te versko na tanko zaznamnjane nauke se opirati, in da vam bodo ti nauki zoper narašajoče valove brezbožnih in krivoverskih naukov v prihodnjosti služili kot trdni, nepremakljivi mejniki.

Kaj moram kot pravovern kristjan terdno, nepretresljivo verovati?

Pervič, da je en Bog v treh osebah, Oče, Sin in sv. Duh. Bog Sin, od vekomaj iz Boga Očeta kot Bog od Boga, Luč iz Luči, rojen in ne vstvarjen. Bog sv. Duh, ki se izhaja iz obeh, ki je z obema enega bitja, ravno tako večni in čišen. Verujem, da je ta trojosebni Bog neskončno popolnoma in neskončno blažen.

Drugič, verujem, da je ta trojno-sebni Bog v začetku iz nič vstvaril nebo in zemljo in vse, kar je, ne zato kakor da bi mógel, ali kakor da bi k svoji popolnamosti in blaženosti kaj družega razun sebe potreboval, ampak ker je hotel, iz proste ljubezni, v čast in slavo svojega imena.

Tretjič, verujem, da je Bog čiste duhove (angelje), kakor človeka, vstvaril po svoji podobi; da je torej tudi v človeku vstvaril duhovno, s pametjo in prosto voljo obdarovano dušo, in da ga je v začetku, kakor čiste duhove, angelje, obdaroval z gnado svetosti in pravičnosti.

Četertič, verujem, da Bog, kakor je vse reči vstvaril, tako tudi vse reči ohrani in vlada in da On je moj in vsih umnih stvari poslednji cilj in konec.

Petič, verujem, da je angelje, kakor človeka na skušnjo djal, da en del teh angeljev ni prestal te skušnje, in da so bili vsled svojega padca na večno od Boga

zaverženi in v hudiče spremenjeni. Verujem, da tudi človek, od hudobnega duha zapeljan, je prelomil Božjo zapoved, in da s tem grehom nepokoršine je nakopal sebi in vsemu od njega izhajočemu človeškemu rodu ne le telesne, ampak tudi dušno smert, to je, nemilost Božjo; da torej vsi ljudje, zunaj same brez madeža spočete Marije Device se rodé s podedvanim grehom omađeževani.

Šestič, verujem, da za človeški rod, ki je z grehom omađežan, ni zveličanja, razen samo v imenu enega Srednika, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, kateri, pravi Bog in pravi človek v eni osebi, je svojemu nebeškemu Očetu s svojo smertjo na križu za grehe celega človeškega rodú popolnoma in čezmerno zadostil in vsim ljudem za zveličanje potrebne milosti pridobil.

Verujem vse velike skrivnosti njegovega življenja, njegovo spočetje od sv. Duha, njegovo rojstvo iz Marije Device, njegovo terpljenje in smert. Verujem, da je šel pred pekel, da je častitljiv iz groba vstal in v nebesa šel. Ravno tako verujem, da je poslal sv. Duha, tolažnika in posvečevavca.

Sedmič, verujem, da je naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus postavil sedem ss. zakramentov kakor vidne in delavne znamenja milosti (gnade), po katerih se vdeležujemo kakor po sedmerih pretočilih (kanalih) cene njegove predrage kervi, njegovega zaslužnja, s pomočjo božje delavnosti (ex opere operato), samo da se milosti (gnadi) ne zoperstavljamo.

Verujem, da nam sv. kerst, zakrament prerodenja, zbríše madež podedovanega greha, da nas, ako ga odrašeni prejmemo, tudi vsih lastnih grehov očisti in nas prerodi iz sovražnikov Božjih v otroke in prijatelje Božje.

Verujem, da nas sv. birma oboroži z viši močjo, da svojo vero zvesto spoznavamo, in da nas po sedmerih darovih sv. Duha, katere nam deli, stori tempeljne sv. Duha.

Verujem, da v sv. altarnem zakramentu, naj častitljivšem izmed vsih, je Jezus z mesom in s kervjo, kakor Bog in človek pod podobama kruha in vina, tudi pod vsako teh dveh podob, res, djansko in bistveno pričujoč, in da hrani in vterjuje s tem presvetim zakramentom naše duše za večno življenje. Enako verujem, da ta najsvetejši in prečešeni zakrament je ob enem tista daritev, katero je večni veliki Mašnik Jezus Kristus v večer pred svojim terpljenjem postavil, ktera kakor daritev sv. maše njegovo kervavo daritev na križu na nekervav način vedno ponavlja in njen sad nam naklanja.

Verujem, da mi zakrament sv. pokore zbríše vse moje grehe (po kerstu storjene), ako jih resnično obžalujem, se jih spovém in se zanje pokorim, da mi pridobi zgubljeno ljubezen in prijateljstvo Božje, da tudi popolno obžalovanje s hrepenenjem prejeti ta zakrament našo dušo grehov očisti.

Verujem, da me sv. poslednje olje v hudi boleznih tolaži, zbríše grehe, ako še ktere imam, in me poterjuje na poti v večnost.

Verujem, da sv. mašnikovo posvečevanje posvečenim razun pomnoženja posvečujoče milosti (gnade) podeli tudi posebne duhovne ali mašniške milosti in oblasti, da morejo veljavno in vredno opravljati sv. službo in Cerkvi v spodbudovanje.

Verujem, da sv. zakrament zakona zakonsko zvezo, ki jo keršanski ženini in neveste sklepajo, posvečuje in zakonskim podeli za njih težavni stan potrebne milosti, da pa ta zveza, da pri Bogu veljá, mora biti sklenjena pred lastnim fajmoštrom, ali pa pred namestnikom zato postavljenim in pred dvema pričama.

Slednjič verujem, da se zmed imenovanih sedem sv. sakramentov, sv. kerat, sv. birma in sv. mašnikovo posvečenje le enkrat v življenju zamorejo prejeti, ker vtisnejo duši neizbrisljivo znamenje.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Ali so uslišanja naše molitve „predsodki“?) Mislimi je bilo, da zasramovavec molitve se bo spravil tudi nad dogodke uslišane molitve, ki se zmeraj bolj pogosto godé na prošnje „Naše ljube Gospé presv. Serca.“ V št. 59 je res izlil svoj žolc, češ: „zdravnikov ne bode več treba. — Ljubi „Danici“ se to ne zdi potrebno, ker začeli so se „čudeži“ goditi, ki opravijo stvar cenejše.“

Revež gotovo ni pomislil, kako se je že pri prvem napadu opeknel, kajti skor vsi enaki dogodki uslišane molitve so se navadno zgodili in se godé najbolj pogosto potem in tam, kjer zdravniška pomoč nič ni opravila ali ne opravi. Zato se je liberalni list kar na debelo zlagal, rekši, da se „Danici“ nepotrebno zdi zdravnik klicati, „kajti: začeli so se „čudeži“ goditi.“ — Toda, mi teh dogodkov uslišanih molitev nismo nobenkrat za „čudeže“ oklicevali, to oblast ima le Cerkev; ako se je pa bolnik na molitve in priprošnje svetnikov ozdravil v taci primérnejih, kjer tudi zdravniška učestnost več pomagati ne more, je to dogodek, ki pričra, da molitev, ktero liberalci zaničujejo, vender le res pomaga, in noben pameten človek ne zaméri, ako se resnične dogodbe naznanujejo.

Pa list pravi: „Obžalujemo, da se ti čudeži s polnim imenom ne objavljajo, ker potem bi se najberž vsi skazali kot taki, kakoršen je bil v „Danici“ pred tremi tedni naznanjeni slučaj o čudežu v deželni bolnici, kateri čudež je pa „švindal“ — Prašamo: Zakaj se pa ti, kritikar in očitár, nisi podpisal — ne s polnim in ne z nepolnim imenom? Ti si izrekel nekaj velicega. Ti praviš, da slučaj o „čudežu“ (?) (z bolno namreč, ki je boje okoli tri mesece v bolnišnici bivala in je zdravniška veda ni mogla ozdraviti, po molitvi se je pa ozdravila) je bil „švindal“, tedaj sleparstvo. Kje pa je dokaz za toliko krivičenje? Oseba tedaj je bila sleparica, — ali si jo pa ti obrekel. Kakor se nam je za gotovo pravilo, so bili zdravniki izrekli, da se ji gerlo suši in ni upanja, da bi več govorila, in da zdravnik, ki ga poznamo za poštenjaka, se je začudil, ko jo je neprevidoma našel zdravo. Oseba zraven nje ležeča, tudi bolna, jo je poznala pred boleznijo, in vidila v bolni, in za gotovo terdi, da je to resnica. Pa pustimo to za zdaj; ozdravljena je z dežele, gotovo se bode reč bolj na tanko pojačnila: recimo pa, ako bi bila v tem primérnejem tudi res kaka pomota, kje imaš pravico terditi, da najberž „vsi“ taki slučajji bi se skazali za „švindal“, ako bi se s polnim imenom naznanovali? „Sendbote“ in „Monatrosen“ v Insbruku, da molčimo o drugih, že veliko lét na tisoče in tisoče dogodkov neprevidoma uslišane molitve naznanujeta iz bližnjih in naj daljnjih krajev, in prav prav veliko taci, kjer je bilo viditi vse zgubljeno, vse obupano, vsaka človeška pomoč zastoj. Kdo bi se prederznil s „švindlerji“ černiti vse tiste neštevilne ljudi in družine, ki to naznanujejo in očitno izrekujejo Bogu hvalo, da je na prošnjo Marije in drugih svetnikov molitve uslišal? Liberalci sicer Boga odstavljate, toda odstavili ga še niste. Dokler Gospod nebes in zemlje ubogemu človeštvu tudi tam vé in more pomagati, kjer je človeška veda in umetnija pri koncu, dotlej tudi Slovencem vere v Njega ne bode spodbili.

Toda polno pisane imena hočete imeti? Bode potlej mar verovali? Ne mara tako, kakor farezeji vsled ozdravljanega sleporojenega? Mi v listu naznanjamo dogodke tako, kakor zadevni izročevalci želé; ako pa hočete to ali uno preiskavati, je pot lahka: stopite k vodstvu molitvene bratovšine „Naše ljube Gospé presv. Serca“ in postreglo se vam bo z imeni in drugimi okoliščinami, še zlasti z veseljem, ko bi bilo upanje, da se vsaj toliko spodobnosti ter „manire“ naučite, da Slovencem po šegi umazanih šterkovcev njih molitve ne bode oponašali. Vsacega poštenega človeka pa mora v serce veseliti, da ravno zdaj, ko novo nejevératvo vse le nase stavi in zaupa, molitev pa brez sramožljivosti psuje,* se usliševanje molitve tako pogosto, tako očitno in tako neoveržljivo razodeva in se poterjuje besede: „Prosrite in se vam bo dalo; terkajte in se vam bo odprlo.“

— („Narodova“ theologija.) „Narod“ na prvi strani (št. 59) v dopisu iz Petrograda pravi: „nobena vera in nobena narodnost v Rusiji preganjanja ne terpi“, — na tretji strani pa ravno ta list pripoveduje, da ruska vlada ni dovolila razglasiti papeževe enciklike, ki naznanja sveto leto. Lepa doslednost! — Dopis pravi, da ruska vlada ni kriva, da ruski zedinjeni katoličani prestopajo v razkolništvo, pa nikjer ni nič overgel naznanil, s kakošno barbarsko silo in peklenjem cesarki „kozaki“ tirajo katoličane v razkolstvo. V dokaz, da se katoliška vera na Ruskem ne preganja, je dopisnik povedal to posebnost: Če bi bil n. pr. le en sam katolik na gimnaziji, bi ruska vlada vzderževala zanj na svoje stroške katoliškega kateheta. Škoda, da ni povedal, koliko je katoliških katehetov za 12 gimnazij v Petrogradu, v katerih vsaki je po kacih 20 katoličanov eno k drugemu, kakor pravi.

Ako so dosedaj omenjene novice nekoliko čudne, je še veliko bolj čudna nevednost g. dopisnika v tem, kar piše o celibatu in o latinščini, v kateri se pri nas mašuje. On meni, da s tem, ako ruski z Rimom zedinjeni katoličani prestopijo v razkolstvo, se bode „velik madež izbrisal iz katoliške Cerkve“. Madež, pravi, ker katoliška vera térja ne oženstvo pri duhovnih in latinščino pri službi Božji; ruski zedinjenjski duhovni pa so oženjeni in maševalo se je v mešanici poljako-ruski. — No, dragi gospod, kdor je tako podučen v katoliški veri, kakor to modrovanje kaže, bi bolj prav storil, ako bi o tej tvarini čisto molčal. Da celibat pri katoliških duhovnih in latinščino pri sv. maši „vera terja“, da je tedaj to verska resnica, to smo iz „Naroda“ na prvo zvedili. Vsak nekoliko podučen vé, da celibat pri duhovnih in latinščino pri sv. maši gre v zapovedi cerkvenega reda in ne med verske resnice in da sv. Cerkev v tem oziru marsikaj terpi v jutrovi cerkvi, kar je drugač v večerni ali latinski cerkvi. Kakor tudi je doželena edinost v vsih rečéh, vender v tem, kar ni dogma (verska resnica), ampak vravnava cerkvenega reda, sv. Cerkev v potrebi prijenja — ravno ker ona bolje umeva svobodo kakor pa njeni sovražniki, ki se po krivici „svobodoljubi“ ali liberalci imenujejo.

Naj se torej g. dopisnik nič ne boji tistega velikega madeža, kterega je sam prevoščil zdajci z novo potuho, češ „kar je enemu dovoljeno, mora tudi drugemu

*) Ravno v omenjeni številki v podlistku „Narod“ s takim cinizmom molitev in druge duhovske opravila na sneh stavi, da bi človek mislil, to je pisal kak škripač za beznico, ne pa postaven časnikar za pošteno občinstvo. Iz vsacega stavka preži namen, kateri je zlo med prvimi načeli tega časnika, namreč: vero vsega slovenskega naroda z njegovim duhovstvom vred zaničljivo storiti!

biti“, da torej tudi duhovni latinskega obreda imajo „polno pravico“ ženiti se in v domačem jeziku maševati! Toda „Narod“ ali pa njegov dopisnik ima ravno tako malo oblast take pravice deliti, kakor nima pravice svoje lastne matere s svojimi brezverskimi krempļji tergati. — Pa razlika v obredih je boje strašna „anomalija“ (nepravilnost)! Sej „kar je enemu privoljeno, mora tudi drugemu biti“! Takemu pač je gotovo „anomalija“, v čegar glavi vse v kolobar gre — „qui miscet quadrata rotundis“. Je nemara tudi Cis- in Translajtanija z različnimi naredbami „pod enim vladarjem“ tolika „anomalija“? Če je vse privoljeno enemu, kar drugemu, le pojdi pod „Golovec“ tabak sejat, kakor ga sme n. pr. deržavljani v „Maggyarszagu“, bodeš kmali vidil, če je tebi privoljeno, kar smé drugi. Toliko bodi tu zadosti; za obširne razprave o tej reči ni tukaj prostor.

Iz Šebrelj. Smert nič ne zbira, ona le pobira. Kmalo se oglasi v kraljevi hiši, kmalo v borni bajti revnega berača. Pa smert ne pobira samo svetnih ljudi, ona kosí tudi posvečene Božje služabnike, kakor nam je to storila 3. sušca zjutraj v Šebreljah. Gospod Andrej Kacin, župnik, je ta dan mirno v Gospodu zaspal. Če ravno še mlad, umreti je moral. Bil je rojen 14. novembra 1829 v Otaležu, posvečen 21. septembra 1856. Na pepelnico je dobri gospod še pepel blagoslovil in pri pepeljenju tehtne besede izgovarjal: Spomni se, o človek! prah si in v prah se boš povernil. O kdo bi bil mislil, da se bodo ravno nad njim tako hitro vresničile te besede. Bolehal je od adventne Šmarije, vendar do pepelnice je opravljal svoje dolžnosti težavne župnije v Šebreljah. Bolezen ga je prevzela, ulegel se je v osodovito posteljo — smertno! V bolezni je večkrat pobožno in spodbudljivo prejel s. zakramente. 3. sušca zjutraj ob sedmih pa je mirno v Gospodu zaspal. Pogreb je bil 5. sušca, zares veličasten, ljudstva se je vse terlo, solzilo se je vsako oko. Če ravno je silo slaba, težavna in nevarna pot na Šebrelje, vendar je prišlo od vsih strani prav veliko ljudi k pogrebu, med temi sem gg. duhovnov. Sprevod ogovor in veliko černo mašo so služili v. č. gospod dekan iz Cirkna. Med pogrebnim izveratno zloženim, temelito predlaganim govorom se je na tančno spoznalo, kako priljubljen je bil ranjki gospod pri ljudstvu; bilo je vse do solz ginjeno, večkrat se je razlegal po tesno natlačeni cerkvi glasen jok. Ta dan je pričal, kako močno je ljudstvo vdano sv. veri, ker duhovščino tako ljubi in časti.

Tebi pa, gospod Andrej!
Bog dodeli sveti raj.
Koljkor zvezdic je nebá,
Koljkor peska krog morjá,
Koljkor kapljic brege mije,
Koljkor žarkov v solncu sije:
Toljkokrat nad-té naj zlije
Blagoslov se v raju zdaj,
Ki ga vživaj vekomaj!

Iz Sorice, 9 sušca. God sv. Cirila in Metoda smo letos v Sorici prav slovesno obhajali. — Da bi ljudje od tega praznika zapopadek imeli, so v ta namen v nedeljo 7. sušca gosp. župnik razložili pomen praznika sv. slov. apostelnov, ktera sta Slovanom prižgala luč sv. vere. Povabili so farmane in željo izrekli, da bi se v obilnem številu na ta dan k sv. opravilu sošli. Prijazno povabilo ni bilo zastonj. — V god sv. Cirila in Metoda so farmani skupaj prišli ne samo bližnji, ampak tudi daljni (po 2 uri daleč), kakor o nedeljah. — Tudi naši šolarčki so ta dan zgodaj prišli v šolo in šli so s paroma iz šole v cerkev k sv. maši, ki je bila ob 8. Naši šolarčki vsaki dan molijo v šoli dopoldne in po-

poldne pred šolo molitvico sv. Cirila in Metoda in zato sem jih tudi povabil, da, ker se že vsaki dan v molitvici sv. Cirilu in Metodu priporočujejo, se še nar bolj spodobi, da pridejo na njun god tudi k sv. maši in v moje veliko veselje prišlo je vsih 101. — V cerkvi se je pela pesem od sv. Cirila in Metoda prav izverstno. — Pred sv. mašo smo molili litanije vseh svetnikov in molitev sv. Cirila in Metoda, ktero so tudi šolarčki za gosp. župnikom na glas molili. Po sv. maši je bil sv. blagoslov in tako smo se vsi veseli razšli s sveto željo, da bi Bog po prošnji sv. Cirila in Metoda našo prošnjo uslišal, da bi bil kmalo le en hlev in eden najviši pastir na zemlji. Z Bogom.

Podlajnarški.

Oznanjenje.

Modro nebo se odpira,
Kaj pomeni neki to ž,
V pozni noči še ni mira,
Nekdo pride na zemljo!

Svetle zvezdice stermijo,
Tiho sije mesec bled,
Sive megle se vertijo,
Željno gledajo na svet.

Angelj Božji hitro teče
V malo mesto Nazaret,
Pozdrav nesi, Bog mu reče,
Moji hčerki dolj na svet. —

Čista deklica Marija
V tihi hišici kleči,
Žar nebeški jo obsija,
Vsa trepeče, se boji.

Nič ne boj se, o devica!
Angelj Božji govori,
Gnade polna si Kraljica,
Mati boš Zveličarji.

Blažena si med ženami,
S tabo je Gospod, naš Bog;
Čista si med materami,
Zvoljena si z vseh otrók!

Kako bi se to zgodilo,
Ker jaz moža ne poznam?
Pa pokorna dekla milo
Volji Božji se udam. —

In Beseda je postala
Rešnje Telo Jezusa,
Je med nami prebivala,
Zveseli vsakega. —

O Marija, o Marija,
Kako serčna vendar si!
Serce, Jezik vsa mišlja
Tebe, Mati, naj časti!

* * *

Kadar zadnja ura bije,
Ti Marija nam pomaj!
Naj nam večna luč prisije,
Jezusa nam gledat' daj!

S. Gaberc.

Zmešnjava.

Brali smo te dni v liberalnem listu, kar je rekel nemšk filozof razsojevaje svet in njegove prikazni. Djal je boje, da se natora dāje ložej „identificirati“ (pripodobovati) s hudičem, kakor pa z Bogom; ker Bog — najpravičniji, naj modrejši in naj dobrotljivši — noče in ni zinožen kaj tako grešnega vstvarjati, kot je natora, ki je vsa prekvašena z zakonom (?) sile in krivice, ne da bi bila prešinjena z zakonom (postavo) pravice in ljubezni. — Postavili smo zgoraj napis „zmešnjava“, ker ravno filozofi, ki so razodenje zavergli, zmešnjavo delajo s svojimi nauki. Pri katoličanih pa vsak le nekoliko podučeni otrók že vé, da z izvornim grehom še le se je tudi natora v hudo zvergla ter človeku, ki je od Boga odpadel, postala škodljiva in sovražna. Zemljo je zadelo „prekletstvo“ zaradi odpadnika človeka. Kakor je bil tedaj človek vstvarjen od Boga dober, tako je bila tudi zaradi njega vstvarjena natora v začetku dobra in človeku prijazna. Precej po vstvarjenji, ko je Bog vidil vse, kar je naredil, je bilo prav dobro (1. Moz. 1, 31). „Bog ni naredil smerti, in se ne veseli pogina živih. Sej je vse vstvaril, da biva, in zdrave je naredil vse stvari na svetu, in smertnega strupa ni bilo med njimi, tudi ne peklenškega kraljestva na zemlji.“ (Modr. 1, 13. 14). S tim je vse pojasnjeno in filozof s svojim „identificiranjem“ naj gre rajši za peč spat, kakor da bi reči in prikazni vertal, katerih nikoli ne bo zapopal, dokler ne verjame, kar nam je Bog sam razodel.

Pritaknimo še kratek premislek od druge strani. Res je, da v natori so premnogotere razdjanja, polomi, terpljenja, smertne prikazni. To je pa le bolj v posameznih delih. V celoti je velikanska, prelepa, čudovita edinost v veselosti, ki se toliko bolj razodeva, kolikor bolj človek natoro opazuje. Napovedal je sicer Štvornik zagrešenemu človeku, da s potom v obrazu bo zemljo obdeloval in jo vpravil, da mu bode živeža dajala; vendar pa ima človek še zmeraj na zemlji dosti prijetno prebivanje, ako se hoče nekoliko truditi, da si potrebnih reči iz zemlje izsili. Res je, da vse — tudi naj bolj čislane svetne vživanja imajo nekaj grenkega, nekaj otožnega v sebi, vsako veselje je s pelinom namešano; vendar pa, če vé človek posvetno veselje in vživanje tako obračati, da z njim Boga ne žali, ima še veliko prijetnega tudi na zemlji, vse pa oslaja upanje na srečno prihodnost. Tudi moralne zla in hujave, ki izvirajo iz napačno rabljene proste volje in ki hudobnim samim terpljenje in pogubo nakopujejo, vé Bog v svoji neskončni modrosti tako obračati, da v celoti pripomorejo k velikanski in častitljivi edinosti. Vse je tako vpravilano, da tekne vsakemu poslednjič v stanovitno, to je večno srečo, samo če hoče.

Razgled po svetu.

Rimsko. Sv. Oče so 15. t. m. izvolili več novih kardinalov. (Čudo, če Bismark luteranar ni kake pastirnice pisal diplomatom, da naj bi on volil kardinale, ali se saj v volitev vtikal!) Med novimi kardinali je: Presvitli verski spoznavavec Miecislav Ledohovski, gnjezno-poznjanski vikši škof, ki je to novico zvedil v ječi, katero terpi od 3. sveč. 1874. Dalje: Peter Gianelli, nadškof v Lardiji (i. p. i.) med neverniki, tajnik pri odboru za okrajne cerkvene zbore itd.; Dominik Bartolini, tajnik pri ss. obredih; Edvard Maning, vestminsterski škof; Dechamps, nadškof v Malinu (Mecheln); Jan. Mak Closkey, nadškof v novem Jorku v Ameriki, prvi

kardinal v Ameriki. Iz Rima pojde nalaš poslanec v novi Jork naznanit izvolitev presvitlemu prelatu. Ms. Kloskey je bil l. 1843 izvoljen škof med neverniki (in partibus infidelium), poslan za škofa v Albani 1847, na sedanji sedež, od sedanjega papeža povzdignjen v nadškofjo, je prišel 1864.

Nemško. Nemški časniki razglasujejo prelepo pismo verne vdanosti nemških katoličanov do sv. Očeta. Odpravilo se bode veliko poslanstvo v Rim, ki bo izročilo to imeitno adresso namestniku Kristusovemu. Pismo pravi med drugim: „Nove dogodbe, ki zvišujejo našo žalost zastran tega, kar dela naša posvetna vlada zoper sveto Cerkev, so nas zopet pripeljale pred Vas“. Pritožujejo se naslednjič zoper okrožnico, ki jo je nemški cesarski kancler 20. majn. 1872 poslal do evropejskih vlád oziroma na volitev novega papeža, in svojim škofom enako protestirajo zoper obseg tiste okrožnice ter slovesno zaterjujejo, da za papeža ne bodo spoznali nobenega družega, razen le samo tistega, kateri bo po cerkvenih postavah povzdignjen na stol sv. Petra.

Naznanjujejo dalje, kako je državni zbor po svoji večini ukljuo katoliškim poslancem zaterl poslanstvo nemškega cesarstva pri sv. Očetu. V tem vidijo nemški katoličani poškodvanje pravic sv. Očeta in sv. Cerkve in pa velik pogrešek ozira na 15 milijonov katoličanov pa novo stopinjo na nesrečnem potu državnine ločitve od edinega terdnega stebra politiškega in občinskega reda. Toda vse poakušnje nemške katoličane ločiti od središa sv. cerkve bodo imele le ta nasledek, da bodo le še toliko bolj zvesti v tem, kar jim naklada njih vést, razsvitlovana od sv. vere pod vodstvom nezmotljivega stola sv. Petra. V tem občutku jih poterjuje imenitna enciklika od 24. kim. 1873 in mučenstvo toliko nemških škofov.

Ni v naši moči, sv. Oče, ohraniti na Vaši strani zastopnika nemškega cesarstva, pravi pismo. Ali njegov prostor ne bo ostal prazen. Zato vam mi pošljemo iz naše domovine svojih poslancev, poslancev nemškega naroda... Vemo, da nas čakajo še divje vojske: zato se s toliko večim veseljem približujemo k studencu milosti, ki ste ga Vi, sv. Oče, nam in vsemu keršanstvu odperli z velevanjem sv. leta. Tudi mi upamo, da le z molitvijo in z deli sprave bomo vidili potolaženo jezo božjo in konec bridkost, ki so jih grehi sedanjega časa priklicali nad vse narode.

Iz Amerike. V novem Jorku je „Herald“ naznanil dolgo pismo Amerikanca Stanleja, ki ga je pisal 12. listop. 1874 iz Zanzibara. Stanlej iše namreč Nilovih virov in popisuje obširno pripravo za popotvanje po divji Afriki.

Pretečeno poletje je Stanlej večidel bival v Londonu. Ondi zvedó, da pojde Stanlej kot načelnik mo-gočne odprave v srednjo Afriko, in pošlje mu pisma čez dvanajst sto ljudi, kateri bi bili radi z njim šli, ter hočejo pri njem v službo stopiti, ker pri takem početju bo gotovo potreboval mnogo ljudi. Bilo jih je pa: sedem sto Angležov, tri sto Amerikancev, sto Francozov in sto Nemcev. Kakošni ljudje so ti premetavci brez vere, kažejo naslednje svetovanja. Eden svetuje Stanleju, naj se oblečeta oba po zamórsko, potem pa naj ideta brez spremljevalca in brez orožja iskat Nilovih virov. Drugi pravi, da bi bilo bolje z balonom iti. Zopet drugi misli na vstanovitev cesarstva sredi Afrike, katerega cesar naj bi bil Stanlej sam, pa njegov minister. Oglasi se še nekdo drugi, ki svetuje, da naj bi zavdali vsim zamórskim kraljem, na katere bi med potjo naleteli. (No, to so pravi olikovalci divjih narodov!) Stanlej pa izmed teh dvanajst sto ni sprejel no-

bene prošnje. Sicer je vzel seboj tri Angleže, pa ti niso bili izmed unih dvanajst stoterih.

15. avgusta je zapustil Stanley novi Jork. Peljal se je s parnikom „Indija-Evfrates“ skoz kanal Suec v Aden in od tam v Zanzibar, kamor je prišel 22. vinotoka.

Tri dni po svojem prihodu zbere stare znanee, Arabce in Zamorce, in poiše potrebnih pomočkov za popotovanje v srednjo Afriko. Potreboval pa je naj manj tri sto noscev. Za spremljevanje se je sicer ponujalo več mož kot jih je potreboval, pa plača, katero so zahtevali na mesec, se je bila zvišala za polovico po nespametni radodarnosti tovaršev in domačinov. K plači 500 dolarjev za mesec jih je mogel pridati še 400.

Nakupil si je pavole cele bale, balo čez 87 dolarjev, in naj lepših biserov, po 13 dolar. cent in še veliko, s čimur bi si mogel pridobiti blagovoljnost zamorskih glavarjev, na čemur je toliko ležeče.

Pa kaj še vse nosijo! Pripravo za preštevanja in zvezdoznanstvo! Pedometer, gorko- in zrakomer, fotografsko pripravo, ves vlak za most, in celo ladijo na veter, ki so jo razložili v posamezne dele. Prav umetno izdelan prenosljivi most, ki ga je Stanley „Livingston“ imenoval, je zelo potreben na potu v izhodnji Afriki. Kolikrat se pride do reke, ki je ni moč prebresti. Kolika potrata časa, ako je treba iskati broda. Še bolj potreben je pa čolnič, kajti Nil se izteka iz jezer, po katerih se še nihče vozil ni. Ob taki reki peš hoditi, bi bilo zarad velikih mlak nemogoče. Vsi nosci se bili, se vé dai oboroženi. Vsak je imel dobro puško in mnogo patronov.

12. listopada je karavana odrinila proti stanišu Bagamojo na terdini; Zanzibar je na otoku.

Tudi pot je poznamnjana, po kateri je šel Stanley. Iz Bombaja se gre proti severo-zahodnji strani, do Umjanjembe po karavanski cesti Arabcev, od tod dalje po stezi, po kateri še ni hodel nobeden belih ljudi. Pride se proti vzhodu do obeh jezer, iz katerih Nil izvira, do Viktorija-Njanze. Angleški kapitan John Hanning Speke ga je našel 30. julija 1858. Štiri leta pozneje prehodi tudi zahodnjo stran tega jezera. Ali je eno jezero ali jih je pet? Ali je res vir Nilov, ali je le to, kar je Renu spodnje jezero (Bodensee)? Na vse te vprašanja skuša Stanley odgovoriti. Piše se, da so mogli njegovi nosci, ki jih je bilo 400 — morebiti jih je bilo zdaj le 200 — na bregu jezera počivati, sam pa je sklenil z odbranimi prevoziti na obeh straneh ravnika (ekvatorja) mogočno in pogosto zelo viharno jezero.

Tukaj je rešitev starodavne zastave. Da izvira Nil iz Viktorija Njanze, sta dokazovala Speke Grant in Baker.

Ko Stanley tako svojo poglavitno nalogo reši, prevozi tudi drugo jezero srednje Afrike, tako imenovano Albert-Njanza. Skoz to teče Nil, zapustivši Viktorija Njanzo. Kar je še storiti, pušča Stanley prihodnosti.

Naloga, katero si je stavil Stanley, je silovita. S karavano toliko težko obloženih mož mu je bilo iti 3000 milj dalje skoz goščavo, po kateri so mogli stopati le eden za drugim. Na levo in desno je ternje in bodeče germovje. Pod nogo mlakuže, nad glavo pekoče solnce. Pri vsem tem menijo, da bo Stanley rešil svojo nalogo, ker ne hodi tako sem ter tje kakor Livingstone, ampak gre ravno k svojemu cilu. Kar je zadrževalo druge, to tega ne ostraši.

Ima pa še drugo prednost, katere ne smemo prezreti. O Nilovem izviru ima Sir Samuel Baker svojo misel, Burton svojo in Peterman zopet svojo. Stanley pa ne misli niti na to niti na ono, ampak boče na tanko vediti, od kod Nil izvira, naj si že bo tu, ali

tam. In ako ne umerje med potjo, bo gotovo pravo dokazal.

Mesikanske gospé (Mexiko ali Mehiko v Ameriki) so sv. Očetu poslale prelepo pismo verno vdanosti, s katerim junaško oporekajo zoper to, kar se tam počenja zoper katoliško Cerkev. Gospé, njih čez 2000, iz glavnega mesta Mesike, naznanujejo, da nima mesikanski narod oskrumbe preganjanstva na svoji duši, ampak le ena pest ljudi (kakor povsod), zagrizenih sovražnikov sv. Cerkve in mavtarskih družnikov, da le té zadeva sramota zarad počenjanj, ki se godé v tej državi. Dano je bilo malo dnij poprej določilo pod naslovom „organska postava“ z vstavnimi pristavki, ki obreaga zgolj neopravičene žaljenja sv. katoliške vere, in se sme šteti kakor nov oklic najbolj trinoškega preganjanja zoper katoliško Cerkev na Mesikanskem. Začeli so menda svoje nečloveško delo s tim, da so usmiljene sestre pregnali iz dežele. Adresa pravi med drugim: Volterijanski liberalizem in masonstvo, zaveznika vednega sovražnika miru in blagra na Mesikanskem, bolj divjaška memo divjakov ob naših mejah, preganjata iz rojstne dežele te svete oznanovavke usmiljenja Najvišega. V času čez tri stoletja in pol je sto in sto bark nosilo bogastva naše dežele v Evropo. V malo dnevih bodo pa njene okrajine s stermejem sprejele še en zaklad mesikansk, toda brez primere dražji memo vsega zlata in srebra naših rudnikov. Sestre naše po domovini, sestre naše po ljubezni, sestre naše po veri v našega Boga in Odrešenika Jezusa Kristusa so se oddalile od nas, ter nas učijo, da posvetne koristi je treba zadi staviti za nebeškimi, in vredne smo vse nesreče, ako bi kdaj pozabile njih poslednji nauk“.

Drobne novice. Anglikansko krivoverstvo gre čedalje bolj v šibre. Izmed anglikansko-protestanških škofov in nadškofov jih je 24 razposlalo dolgo pismo do duhovstva in soderžavljajnov, v katerem zlasti tarnajo zarad vedno večega ločenja med posvetnim občanstvom in duhovstvom in opominjajo svoje duhovstvo, da naj bolj na tanko spolnujejo cerkvene postavbe . . . Kristus je oljubil, da vsaka sadica, ktere ni vsadil Njegov Oče, bo posekana! — V Rimu so 10. svečana na Kapitol postavili Macinovo operasnico iz marmorja; djaši so jo na desnico kraljeve operasnice, ktera ima ob desnici Kavurja. V taki družini je Viktor Emanuel! — V Florencu je 34 rudečkarstva zatoženih odločenih pred poroto; 36 izpušenih. — Angleški časnik „Standart“, ki ni vnmaren do protestanstva in ki nima sočutja za katoliško Cerkev, vender ostro graja preganjanje katolištva na Nemškem in terdi tudi, da te verske politike ne poterjuje angleški narod. To kar se na Nemškem godi, pravi „Standart“, opazujemo velikoveč z neko žalostno zopernostjo, kakor pa z občutkom kake pohvale. Vprašamo: Ali tako se dela edinost? Svet je do zdaj verjel, da edinost nemška je doveršena od prosenca 1871; ali ti škandalozni razpori zbujaajo hude skerbi. Versko čutilo je še zmeraj naj globokejše in naj močnejše v človeškem sercu, kajti še mogočnije je od patrijotizma. Mi odkritoserčno upamo, da Bismark ne bo na to počenjal, da bi razdjal svoje lastno delo“. To je pač tehten nauk tudi za avstrijske ministre in postavodajavce. Kdor v vero in cerkev drega, drega v državo samo. — Mesca svečana je bilo v Rimu bolnih 768 vojakov! — V Rimu je umrl kardinal Lorenc Barili, predsednik zboru za odpustke itd., rojen 1801, postal kardinal 1868. Bil je učen, moder, pobožen in tako dobitljiv mož, da ga je vsak ljubil, kdor ga je poznal. — Bismarkovi časniki pravijo, da Prusija bi mogla zoper katoliško Cerkev še dosti huje delati, kakor dela. Kdo vé, morebiti ti kulturinosci še nasvetujejo sekire

in kose za glave škofov, teze, obešala, čveterjenje itd. Toda vse je zastoj; pravi Kristusov apostelj, pošteni katoličan zna umreti, izdajavec vere in Cerkve ne zna biti. Kolikor ostudniše bode liberalizem delal s Cerkvijo, toliko manj bode Iškarijotov, ker v vojski se moč oživlja in vterjuje. Liberalizem sam ne čuti, kako nespametno dela, ko hoče, da naj katoličani take postave spoštujejo, ktere zatirajo njih Cerkev. — Irako obhaja letos prvo stoletnico O Konellovo. Terpela bo slovesnost tri dni. Povabljeni bojo nemški in laški preganjani škofje, in škofje francoski. — Pruska vlada je v zadregi, ker se toliko podložnikov izseluje v Ameriko; namerja male kosce kronskih zemljiš prodajati po nizki ceni družinam, da bi jih prideržala doma. Naj bi jim prusak podelil tudi zopet kak kosce prostosti ter njih veri in duhovnom mir dal! — Na Jutrovem v mali Aziji je po kacih 60 krajih strašna lakota. Ljudje merjejo za lakoto, hiše podirajo za kurjavo, ker derv nimajo. V Hassandèdè je bilo pred lakoto 420 prebivalcev, 1. grud. jih je živelo le še 230, in še ti so bili veči del bolni. V Akli je izmed 1200 ljudi umerlo 480 za lakoto, 160 se jih je izselilo. V Denek-Maadeni, sedežu kajmakomovem, je boje lakota vzela tretjino prebivalcev. Pripovedujejo celo strašne reči o človekožrstvu v toliki sili. Mogoče, da je kaj presiljenega, gotovo je pa, da med kristjani v enacih okolišinah do tolike sile ne pride, kakor med neverniki.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Za Veliki četrtek izročeno pojasnilo.) Praznik Marijnega oznanjenja se bode obhajal letošnje leto Veliki četrtek. — Da bo vsakemu moč biti pri sv. maši in tako zadostiti cerkveni zapovedi, ker je zapovedani praznik, zato veleva direktorij za ljubljansko škofijo, da, kjer je več duhovnov, se naj berete ob navadnih urah dve sv. maši, in zvonovi se zavežejo pri zadnjem opravilu. Kjer je pa samo en duhoven, naj se opravi Božja služba ob navadni dosedanji uri; tako bo vernim mogoče nekaj doma, nekaj v bližnji duhovniji o raznih urah biti pri sv. maši. Umeva se, da ta dan se ne izpostavlja sv. Rešnje Telo, in navadne popoldanske službe Božje ni, ker se opravljajo cerkvene molitve. utegne se pa moliti sv. križev pot.

Štiri zvonove za Poljsko farno, prelepo vlite in ozališane v dunajskem Novomestu, skupaj čez 80 stotov težke, z železnimi jarmi okovane, so v ponedeljek, 15. t. m., peljali skoz Ljubljano med velikim veseljem. Glasno pozdravljali so svoje memogredoče tovarše šepeterski zvonovi. Če bojo še tako lepo peli, kakor lepa je njih podoba, kar je upati, potlej se mora reči, da so popolnoma zvonovi.

Zahvala Naši ljubi Gospej presv. Serca! — Dekle v dolgi boleznini že imelo upanja ozdraviti se. Začne pa opraljami devetdnevnicu v čast Naši ljubi Gospej in vsak dan živa ene kapljice vode iz Lurda, in glej! po opravljeni devetdnevnicu gre v cerkev k svetemu Obhajilu. To se naznanuje v „Danici“ Mariji na čast in v spolnjenje storjene obljube.

V Terstu se zbira odbor, v ta namen, da se postavi spominek ranjcemu mil. škofu Legatu.

Iz Suhora, 15. sušca. (Zahvala.) Svitli cesar so nam za zidanje šole milostno podarili 400 gl. 8. t. m. smo zato imeli slovesno sv. mašo za visoko cesarsko rodovino. V svojem in v imenu vsih serčno hvaležnih duhovnijanov naznanujem za ta velikodušni dar preponižno zahvalo.

Mart. Tomec,
fajm. in vodnik pri zidani.

Bizmarkov časnik „Nordd. Allg. Ztg.“ je v nesramnosti tako deleč zabredel, da Pija IX za hinavca naznanuje s tim, ker mu pripisuje, da je španjskega mladega kralja Alfonsa XII priznal (Kdaj neki?) in z njim derži le na videz, v resnici pa da je z Don-Karlos-om. — To je tedaj liberalska poštenost! Sv. Oče se ne mešajo ne v Alfonsovo in ne v Don-Karlosovo političko zadevo. Alfonsu so na njegovo prošnjo, kakor njegov kerstni boter, dali sv. blagoslov, kakor ga dajo vsakemu katoličanu, ako je v cerkvenem občestvu — brez ozira na njegovo politiko, in iz tega nemara hinavci tako ostudno natolcujejo. — Tudi naši časniki so to notico prinesli takó, kakor je na njih mlin.

Protestanška misijonarja. „Vasiret“ pripoveduje, da sta bila dva protestanška Amerikanca šla v Indijo muslimane (mohamedane) spreobračati; ravno nasprotno pa se je dogodilo, ker sama sta postala mohamedana! — Lahko je luteranstvo, za to je Luter poskerbel, pa še ložeje je mohamedanstvo: kaj bo pa z dušo po smerti, to je drugo prašanje.

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

25. Če bi se vse bogastvo, katero je Bog vstvaril, postavilo v eno torilo na tehtnico, v drugo pa ječa, verige, sramotivne besede, bi uno proti temi bilo brez vse tehtnosti. (S. Igu. apud Ribaden. I. 8. c. 10.)

Bogastvo, katero svet tako imenuje, je marveč nesreča ko bogastvo, ker je duši na kvar, vabilo v grehe, zapreka popolnamosti, zadržek Božje ljubezni. In to meniš, da je bogastvo? Misliš, da je želja vredno?

In postavimo, da tudi ne bi bilo hudo, bi ne bilo bogastvo, ne vredno ljubezni. Kaj pa je le-uno? Ako premišljuješ začetek, je nič; ako lastnost preiskuješ, je minljivo; ako misliš na obstanek, je kratko. In v to se tako neumno zagulimo!

Kar ima svet za slabo, je najbolje: odvrta serce od minljivega, sili k Bogu, odvzame priložnost v greh. Ako se nam studi življenje, kako nas more greh veseliti?

Če Bog podari bogastvo, po pravici dvomiš, ali ti je poslal darilo ali kazen. Če te pa stiska z nesrečami, imaš zanesljivšega dokaza božje ljubezni.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Umerla sta: Prečast. Andrej Kacin, župnik v Šebrelji, in č. g. Jern. Kacin, duhoven v pokoj, iz teržaške škofije. R. I. P.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Jernej Ramovž je postal fajmošter v Poljanah nad Loko; čast. g. Janez Virant administrator v Podgradu; č. g. Fr. Marešič je prestavljen v št. Mihel pri Novem mestu.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: M. P. 1 gl. — Po preč. g. kan. P. Urhu 10 gl. v sr. — G. L. R-n 1 gl. (in za razne potrebe 3 gl.) — Iz št.-Ruperta 3 gl. — M. Hočevar 1 gl.